

Eesti Vabariigi Põhiseaduse Assamblee
redaktsioonitoimkonna koosoleku protokoll

Koosolek toimus Toompeal 18. jaanuaril, 1992. a.,
kell 10.15 - 21.00.

Koosolekust võtsid osa: P. Kask
L. Vahtre
L. Hänni
K. Jürgenson
T. Käbin
K. Kama
H. Runnel
A. Kaalep
J. K. Talve
V. Rumessen

Eksperdid: J. Põld
E. Markvart
M. Rask
R. Lang
E. Truuväli
J. Kaljuvee
J. Raidla

§ 4 Põld: Generaalnorm piiramise kohta.

Kama: Teine lause deklaratiivne.

Põld: ei ole, 4 lääne eksperti nõuavad selle sissevõtmist.

Kask: Olen nõus § 48.

II peatükis peab prioriteedi andma ekspertidele.

§ 10 Põhiseaduse Assamblee eelnõu

Põld: kellegi õigusi ei tohi kitsendada...

Kas aga kellegile tohib anda eelisõigusi? Mina arvan, et ei tohi.

Vahtre: aga "sugu" on loetelust puudu.

Põld: jah, tuleb lisada.

Hänni: "ametikoht" Põllu tekstist väljas.

Põld: jätaks välja.

Runnel: Me tuleme vene ühiskonnast, kus ametnik on palju hullem nähtus, kui värviline.

Hänni: "nahavärv" eestlase jaoks liigne, aitab rassist.

Käbin: praegu ei ole meil midagi muud peale venelaste. Varsti võib siin olla neegreid, araablasi. Siis on nahavärv omal kohal põhiseaduses. Nahavärv võib sees olla - aksepteeriti. Ametikoha asemele lepiks kokku - varalisest ja sotsiaalsest seisundist.

Lg 2

Põld: täiendada:

Rahvusliku, rassilise, usulise või poliitilise vaenu õhutamise on seadusega keelatud ja karistatav. Samuti on

311

seadusega keelatud ja karistatav vaenu õhutamise ühiskonnakihtide vahel.

Käbin: "Rassiline, usuline ja poliitiline" peab sees olema.

Runnel: Toetaks Põldu. § 5 lg 2-te lisaks siia sotsiaalse.

Truuväli: See on hädavajalik nõue.

Talve: Jätta välja "rahvuslik, rassilised, usulised, poliitilised".

Põld: "Vaen" asendada "vihkamisele ja vägivallale".

Rask: Selle lause taga on kriminaalkodeksi terve peatükk. PS on sees sõna "karistatav". Seadusandlus on süsteem.

Vahtra: Ei saa keelata "vihkamist".

Põld: Keelama peab tegu, st "vihkamisele hutamisele"

"Diskrimineerimisele, vihkamisele" lisada vahele "Diskrimineerimisele, vihkamisele ja vägivallale õhutamise on seadusega keelatud ja karistatav."

6 P. vahele § 10 ja § 11 vahele

Talve: Mõte õige, kuid sõnastaks isiksusekeskselt.

6 P- lülitada § 38 juurde.

Ainult teine lause.

Vahtra: Mida ütleb kolmas lause?

Talve: Riik ei või omavolitseda, kodanik võib omavolitseda.

Truuväli: Kaks väga erinevat

As § 9 sobiks 6 P järele.

§ 45 - üldsätetega.

Põld: Algusena kõik üldosa normid ja seejärel erinormid.

As § 45 Täpsustamata on jäänud, kelle õiguste rikkumiste puhul võib kohtusse pöörduda. Seda ainult isiku enda õigusrikkumisel.

Välja peavad jääma sõnad "käesolevas peatükis"

§ 88 Igaühel on õigus pöörduda oma õiguste ja vabaduste rikkumisel kohtusse. Samuti on igaühel õigus pöörduda kohtusse ja nõuda mistahes seaduse või muu õigusakti põhiseaduse vastaseks tunnistamist.

Talve: Kui Otepääl tunnistatakse üks seadus PS vastaseks, kas see kehtib ka Haapsalus?

Rask: Me ei taha Ülemkohtu pleenumi selgitusi.

Kohtupretsedendi probleem

Alamkohtu lahend jõuab Riigikohtusse, kes teeb lõpliku lahendi.

Põld: Ma ei näe ohtu, kui see laieneb mittekodanikele.

Talve: § 8 P on esimene lause, mida keegi ei vaidlusta. Teine lause: "Igaüks võib pöörduda Alamkohtu poole; see ei ole Alamkohtu asi.

Põld: õigus kaevata seadust kohtusse, tuleme tagasi õiguskantsleri ptk juurde.

As. § 45 lg2 tuleb välja jätta "käesoleva ptk"

§ 45 = § 8 P lg2 Kohus järgib põhiseadust ja tunnistab PS-e vastaseks mistahes toimingut, seaduse või muu õigusakti, mis rikub PS-is sätestatud õigusi ja vabadusi või on muul viisil vastuolus PS-iga.

§ 9 P Tuua lisaparagrahv

Käbin: õigus elule peab PS-s sees olema.

Talve: Eutanaasia probleem.

Kas omastel on õigus perspektiivitut ravi l petada?

Rumessen: õigus elule on küll, kuid see jääb deklaratiivseks.

Hänni: Sõnastada nii, et surmanuhtlus on praegu vajalik - nii on otsustanud Assamblee.

Jätta § 9 lg1.

Igaühel on õigus elule. Inimelu on püha ja kaitstud alates sünnist.

lg3 Inimelu tohib võtta vaid seaduses sätestatud juhtudel äärmise abinõuna.

As § 11 Asendada.

§ 12P Üldtunnustatud kõlblusnorm:

sellel on vaja palju tõlgendusi, võib välja jätta - arvab red. toimkond. Kas negatiivne või positiivne formuleering.

Põld: Positiivne formuleering.

Talve: Assamblee formuleering.

As § 12

Põld: Au ja väärrikuse kohta pole As eelnõu sõna.

§ 10 Põjal tuleks enne As § 12 sisse viia.

Igaühe inimväarikus on puutumatu, kedagi ei tohi toetada. Võiks tulla siia piinamise paragrahv.

Jürgenson: Kuidas toimib sellise paragrahvi kaitsemehhanism?

Põld: Tsiviil- ja kriminaalmenetluse korras kaitstakse au ja väärrikust.

16 As - 11 PAs 12 - 13 P

Igaühel on õigus vabadusele ja isiklikule puutumatusel.

Lg 2 vabaduse võib võtta ainult seaduses sätestatud juhtudel ja korras.

1) süüdimõistva kohtuotsuse täitmiseks; sisse

2) sisse

3) sisse

4) sisse

5) vaimuhaigus lisada

Kama: jätaks ... välja nakkushaiguse leviku tõkestamiseks purjus isik - alkohoolik

5) sisse - nakkushaige, vaimuhaige, alkohooliku või narkomaani kinnipidamiseks, kui ta on iseendale või teistele ohtlik.

6) sisse

lg. 3 näide võlavangla

Kellelki ei tohi võtta vabadust üksnes sel põhjusel, et ta ei ole suuteline täitma mingit lepingulist kohustust.

Talve: sõna "suuteline" - mida see ütleb?

Runnel: osavatele sulidele annab suurepärase võimaluse.

Põld: "suuteline" - tähendab, süü puudub.

Las sisse panna lg 3 § 13P.

Poolt: Talve, Hänni, Jürgenson.

Vastu: Kama, Kask, Hallaste.

Erapooletu: Kask.

Runnel: 1937. aasta põhiseaduses oli hääleõigus piiratud pillajatel. Need hakkavad pugema lg 3 taha.

Protokollis: H. Sibul

